

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Громадська організація «Вінницька обласна асоціація фармацевтів
«КУМ ДЕО»
Донецький національний медичний університет

**МІЖРЕГІОНАЛЬНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА, НАУКА ТА ПРАКТИКА
В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ»**

Івано-Франківськ – Яремче,
30-31 травня 2025 р.

Маркетинговий аналіз українського ринку антигістамінних препаратів для лікування алергічного риніту

**Хортецька Т.В., Смойловська Г.П., Єренко О.К.,
Малюгіна О.О.**

*Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,
м. Запоріжжя
khorttaya@gmail.com*

Вступ. Алергічний риніт - хронічне запалення слизової оболонки носа, етіологічно зумовлене впливом алергенів. Основними клінічними проявами є свербіж назальної порожнини, надмірне чихання, ринорея (переважно серозного характеру), закладеність носа та можливе зниження нюху. Алергічний риніт є надзвичайно поширеним захворюванням, що має значний негативний вплив на якість життя пацієнтів, порушуючи сон, когнітивні функції та повсякденну активність. Захворювання розглядається як фактор ризику розвитку бронхіальної астми, атопічного дерматиту та асоційоване з підвищеною ймовірністю виникнення ускладнень з боку оториноларингологічних органів.

Своєчасна діагностика та ефективна терапія цього захворювання є надзвичайно важливими для зниження ризику розвитку супутніх потенційних станів. Одним із провідних напрямів у лікуванні алергічного риніту є застосування сучасних антигістамінних препаратів, дія яких спрямована на зниження виявів симптомів, покращення загального стану пацієнтів та запобігання розвитку ускладнень.

Метою нашого дослідження є здійснення маркетингового аналізу антигістамінних препаратів, зареєстрованих в Україні, які застосовуються для лікування алергічного риніту.

Матеріали та методи. У дослідженні використано вторинні джерела інформації: статистичні дані з відкритих джерел, аналітичні огляди фармацевтичного ринку, інформація з реєстру лікарських засобів України на квітень 2025 р. Основними факторами вибору ЛЗ є ефективність і безпечність. Методами дослідження стали: інформаційний, порівняльний, аналітичний, маркетинговий методи аналізу.

Результати. Для лікування алергічного риніту застосовуються антигістамінні препарати нового покоління, які належать до групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему».

Серед найбільш відомих антигістамінних препаратів нового покоління, що використовуються для лікування алергічного риніту, можна виділити такі, як фексофенадин (R06AX26), дезлоратадин (R06AX27), рупатадин (R06AX28), біластин (R06AX29) та левоцетиризин (R06AE09). Ці препарати мають високу селективність до гістамінових рецепторів H₁, що дозволяє зменшити ймовірність побічних ефектів, таких як сонливість або сухість у роті, що часто спостерігаються у інших антигістамінних засобів першого покоління.

На квітень 2025 року в Україні зареєстровано 87 торгових назв антигістамінних препаратів нового покоління, які використовуються для лікування алергічного риніту. Ринок представлений як вітчизняними, так і іноземними виробниками, що свідчить про конкурентне середовище та покращений вибір для споживачів. Препарати доступні у різних лікарських формах та дозуваннях, що може задовольняти індивідуальні потреби пацієнтів залежно від віку, зручності застосування та рекомендацій лікаря.

Кількість антигістамінних препаратів вітчизняного виробництва відносно невелика та складає лише 22 позиції, що становить 25,3% від загальної кількості зареєстрованих торгових назв. Це вказує на значну залежність українського ринку від імпортних лікарських засобів у даній терапевтичній категорії.

Відсутність вітчизняного препарату підгрупи фексофенадину свідчить про повну залежність від імпортних поставок. У підгрупі R06AX27, що включає дезлоратадин, зареєстровано 14 вітчизняних препаратів та він є лідером ринку сучасних вітчизняних протиалергійних препаратів. Підгрупа R06AX28, до якої належить рупатадин, представлена переважно імпортом (3 торгові назви) з незначним обсягом вітчизняного виробництва (1 торгові назви), що свідчить про слабку представленість на українському ринку. У підгрупі R06AX29 (біластин) імпорт (5 позицій) значно перевищує вітчизняне виробництво (1 позиція). Левоцетиризин (R06AE09) представлений 6 препаратами українського виробництва та 24 торговими назвами імпоротної препаратів на основі левоцетиризину. Співвідношення вітчизняних до імпортних торгових назв вказує на можливі резерви для розширення виробництва.

Серед іноземних фірм-виробників, антигістамінні препарати на

український фармацевтичний ринок поставляють 11 країн: Туреччина, Індія, Франція, Іспанія, Італія, Німеччина, Польща, Болгарія, Греція, Словенія, Бельгія.

Висновки. Проведений маркетинговий аналіз ринку антигістамінних лікарських засобів, зареєстрованих в Україні для терапії алергічного риніту станом на квітень 2025 року, виявив кількісне домінування імпорتنих торгових назв (65 позицій). При цьому, частка препаратів вітчизняного виробництва є статистично значущо нижчою, обмежуючись 22 торговими назвами, що становить лише 25,3% від загального асортименту. Дана диспропорція свідчить про виражену залежність вітчизняної системи охорони здоров'я від імпорту антигістамінних засобів, особливо у фармакотерапевтичних підгрупах фексофенадину, рупатадину та біластину, де вітчизняне виробництво є або повністю відсутнім, або представлене незначною кількістю позицій.

Отримані результати свідчать про необхідність ініціатив, спрямованих на стимулювання розвитку та розширення виробничих потужностей вітчизняної фармацевтичної промисловості у сегменті антигістамінних препаратів для лікування алергічного риніту. Це сприятиме підвищенню рівня лікарської безпеки, зміцненню економічної незалежності країни та забезпеченню ширшого доступу пацієнтів до сучасних та ефективних методів лікування.

Особливості антикризового управління у фармацевтичних організаціях <i>Присяник Л.Ф., Посилкіна О.В.</i>	95
Кадрові проблеми аптечного сегменту: думка фармацевтів <i>Ткаченко Н.О.</i>	98
Маркетинговий аналіз українського ринку антигістамінних препаратів для лікування алергічного риніту <i>Хортецька Т.В., Смойловська Г.П., Єренко О.К., Малюгіна О.О.</i>	100
Особливості вітчизняного ринку засобів на рослинній основі, що застосовуються для лікування гельмінтозів <i>Червоненко Н.М.</i>	103
СЕКЦІЯ 5. Перспективи розвитку аптечної та промислової технології лікарських засобів в умовах сьогодення	106
Application of HPTLC in the standardization of herbal products and propolis extracts <i>Hudz Nataliia, Przybyła Katarzyna, ¹Rył Bartosz, Rumynska Tetiana, Nataliia Shapovalova</i>	107
3D-printed dosage forms loaded with <i>Solidago canadensis</i> L. herb extract <i>Oleh Koshovyi, Yurii Hrytsyk, Jyrki Heinämäki, Ain Raal</i>	109
Development of the composition and evaluation of a syrup with Pau D'Arco extract <i>Ouakrim S., Sichkar A. A., Kryklyva I. O.</i>	111
Розробка складу і технології відновлюючого гелю після процедури відбілювання зубів <i>Бохонко М.Р., Білоус С.Б.</i>	113
Дослідження використання диспергованого ібупрофену для підвищення біодоступності <i>Кузьмін Д.О., Николайчук Н.О.</i>	115
Дослідження вмісту суми поліфенолів у фітосубстанціях із <i>Zinnia angustifolia</i> Kunth. трави і <i>Zinnia elegans</i> Jacq. трави <i>Огар В. Р., Стебельська Х. Б., Будняк Л. І.</i>	118